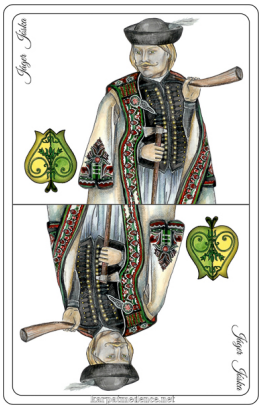
Írta: Kürtössy Péter
2014. június 02. hétfő, 18:01 - Módosítás: 2018. április 03. kedd, 06:50

Betyárok a magyar kártyán 9.

„Jáger Jóska selyembárson, végigsétál a városon…”

Jáger Jóska

Jáger Jóska 1798-ban született Tibolddarócon. Eredeti neve Tálas József volt, valószínűleg foglalkozására utalva már édesapja is viselte a jáger, azaz erdész, vadász melléknevet. Jóska kondásként kereste a kenyerét, 25 éves korában megnősült, egy nemesember lányát vette feleségül, akitől kislánya született. A törvénnyel először 29 éves korában került szembe, amikor lopás és orgazdaság miatt börtönbe csukták.

A róla kiadott körözvényben így festették le: *„Jáger igazábban Tálas József Darótzi születés, mintegy 32 esztendős kondás, alatson, terepély (zömök), vaskos, szőke, fejér ábrázatú, matska szemű, kis bajúszú, gyakrabban pederve hordja, a jobbik ortzájhán valami hasított forma láttzik a szemén, kalapot és fejér Bárányból Sipkát, szűrt és újjas lajbit visel, és Sarkanytyús Cszizmát. R. Catholicus, beszél magyarul.”*

Jáger Jóska megszökött a börtönből, s ezután végképp betyáréletre kényszerült. Szülőhelyétől távol, leginkább Heves és Gömör megyékben hajtotta végre rablásait. Juhokat, sertéseket, lovakat hajtott el, pénzt és pisztolyt lopott, valamint csizmákat, melyet a szeretőinek adott. A rablott zsákmány értékesítésében kiterjedt rokonsága segítette. 1830 novemberében részt vett a diósgyőri molnár kirablásában és meggyilkolásában. Ezek után hajtóvadászat indult ő és társai után, s csakhamar polgári ruhába öltözött pandúrok fogták el őket, miközben Gömörben, Hangony, Velkenye, Uraj és Csíz erdeiben bujkáltak. Jáger ismét börtönbe került, ahonnan a börtön falának kiásásával három társával együtt újra megszökött. Az ekkor kiadott körözvény már özvegyembernek és egészségileg megromlott állapotúnak írta le őt. Még egy bő esztendeig bujkált és garázdálkodott, 1832 novemberében azonban Heves megyei Szúcs község erejében Kormos József nemesember agyonvágta.

Jáger Jóska emlékezete igen megkopott, csak néhány népdal és ballada őrzi emlékét. Az egyik ballada erőszakos haláláról szól, míg a másik arról a cseles rablásról, mikor női ruhába öltözve károsította meg a városi kereskedőt. Haláluk hasonló körülményei miatt a környék néphagyományában alakja gyakran összefonódott Vidróczki Marciéval (Küllős 1988: 161—166).

Irodalom:

KÜLLŐS Imola

1988 *Betyárok könyve.* Budapest, Mezőgazdasági Kiadó.